

Intervenció de Joan Coscubiela, Secretari general de CCOO de Catalunya a la Taula rodona: **El II Pla General de Formació Professional a Catalunya (2007-2010)** des de la perspectiva de les organitzacions del Consell Català de Formació Professional.

23 de novembre de 2007

Les meves primeres paraules són per manifestar nítidament la conformitat, el suport i el compromís amb el II Pla de la Formació Professional pel període 2007-2010.

És aquest un pronunciament lògic si es té present el grau de participació i implicació dels nostres representants en l'elaboració del Pla. Un treball, el de las persones que hi han participat, que aprofito per agrair.

El Pla pel període 2007 – 2010 fa un bon diagnòstic de la situació i especialment dels principals problemes i apunta les grans línies d'actuació.

En aquest sentit el Pla ha complert les nostres expectatives, tenint present quin és el seu àmbit i les seves limitacions.

És un Pla que en unes condicions normals del nostre sistema de FP, del nostre sistema educatiu, del mercat de treball, seria a més de necessari, suficient.

Però aquest no és el cas, perquè la realitat és d'absoluta excepcionalitat. I per tant el Pla, sent necessari i molt útil, esdevé absolutament insuficient per fer front als reptes que tenim.

Quins són aquests reptes?

Una estructura de nivells formatius de la nostra població que és una gran anomalia mundial entre els països desenvolupats. Amb un elevadíssim percentatge de persones amb el baix nivell de formació, el que internacionalment es coneix com CITE 0-2. Un percentatge de formació universitària que fins i tot supera la mitjana de la UE dels 15. I

en canvi poca població, poquíssima amb formació secundària postobligatòria o professional.

El més greu és que a diferència d'altres indicadors educatius, aquest pràcticament no millora i està estancat des de finals del segle passat.

Amb aquesta realitat és impossible avançar en la societat de la informació, en un model de competitivitat basat en la formació del capital humà i en una millora de la qualitat de l'ocupació.

Quines són les raons?

Els problemes importants solen tenir explicacions múltiples i solucions complexes.

Jo avui aquí m'atreveixo a dir que hi ha tres grans raons.

I començo per deixar clar que **no és un problema d'escassetat de recursos econòmics**. En el conjunt dels àmbits de la formació professional Catalunya disposa d'un volum important de recursos, que no estem gestionant adequadament. I he dit estem i no estan.

1. El model d'organització de la formació professional en el seu conjunt no funciona. I no funciona perquè tot i els canvis i algunes millores vinculades al tractament de les qualificacions, continua funcionant com a compartiments estancs.

I si ens omplim la boca dient que el nou paradigma és el de la formació al llarg de la vida, com un continu, no podem continuar funcionant en sentit contrari.

Necessitem doncs posar **cap per dalt el model organitzatiu global de la formació professional**. Això no és només un problema de Conselleries o d'organismes únics. És això, però és més profund encara. No pot ser que, per exemple, en el sector industrial, on els canvis tecnològics són constants, els nostres joves facin les seves pràctiques en tallers on les màquines, en algunes ocasions, no tenen res a veure amb les que es trobaran a les empreses. O el que és pitjor, que les prioritats de la formació contínua vagin en una altra direcció, perquè sigui més

fàcil organitzar cursos que no requereixen la complicitat d'aquestes instal·lacions.

2. No s'estan utilitzant adequadament els recursos que disposem.

No responen ni a les necessitats de les persones, especialment els joves, ni a les necessitats de les empreses. Necessitem urgentment una auditoria de qualitat del sistema de la formació contínua a Catalunya. No és possible que les empreses continuïn queixant-se de que no poden accedir a més recursos pel sistema de la bonificació directa i que cada any el pressupost per bonificacions directes a les empreses s'executi fins a un màxim del 55% disponible. No és possible que amb el volum de recursos transferits – que per cert, encara no compleixen quatre sentències del Tribunal Constitucional-. Amb aquest ingent volum de recursos, més els quasi 500 milions d'euros que el Departament de Treball té per polítiques actives d'ocupació, que inclouen assessorament i orientació, no estem en condicions de fer programes sòlids d'acompanyament des de l'anomenat fracàs escolar fins a l'empresa, amb formació. O no pot ser que en comarques industrials de Catalunya el percentatge de formació contínua industrial sigui del 7%. I no fa falta que els hi digui que aquesta és una responsabilitat col·lectiva repartida a parts igual i de manera tripartida entre patronals, sindicats i govern. Assumeixo doncs el 16,66% de responsabilitat que em pertoca.

3. I el tercer factor, però al meu entendre el més important té a veure amb **l'escàs percentatge de joves que s'orienten cap a la formació professional**. I en aquest ordre de coses no estem identificant bé les causes. No és un problema de prestigi. Si en la dècada dels 70 als 90 els joves no s'orientaven cap a la FP i sí cap els estudis universitaris, no era només un problema de prestigi, de voluntat dels pares de fer pujar els seus fills en l'escala social. Era perquè en un context del 25% el mercat de treball premiava els estudis universitaris en les possibilitats d'empleabilitat, encara que fos per tasques que no precisaven aquests nivells formatius.

Aquesta distorsió provocada pel mercat de treball es presenta ara d'una altra manera, però amb la mateixa lògica. Els salaris de les empreses no recompensen de manera eficient la formació dels joves, o dit d'una altra manera, el mercat de treball en els seus comportaments agregats penalitza salarialment la formació professional i premia altres factors, com la plena disponibilitat.

Fa temps que una veu profunda ens està cridant "No és el prestigi, estúpids, no és el prestigi, és l'economia, és el mercat de treball".

En aquest estat de coses, caldria preguntar-se perquè si tenim un diagnòstic prou compartit, no s'estan encarant els canvis imprescindibles i urgents.

Ahir em feien aquesta pregunta en un fòrum important d'empresaris, alguns representants de grans corporacions.

I em vaig atrevir a apuntar tres raons: rutines, resistència a les reformes i interessos creats.

Si de veritat som conscients de la gravetat del problema necessitem implicar-nos tots, amb molta voluntat política de fer saltar les rutines, les resistències a les reformes i els interessos creats.

Això requereix implicació real i sincera dels responsables de les organitzacions que estem avui aquí representades, que el Govern ho situï com una entre les deu prioritats d'aquesta legislatura. I per vèncer els molts obstacles, el President Montilla lideri aquest procés.

Aquest no és un tema de departaments, no és un tema tan sols de govern, és un tema de país, és un tema d'Estat. No sé si així refundem el catalanisme, però sí que sé que és imprescindible per encarar els propers anys.

I no es farà si els que estem aquí no ho assumim com la nostra principal obligació i si el President Montilla no assumeix el repte de liderar-ho.